

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2024
FIRST SEMESTER

Subject: Administrative History of the Marathas (HISMJC-103)

Date: 19/12/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

- 1) Enumerate the importance of Archaeological and Literary Sources for Maratha history.
- 2) Elaborate the concept of Maharashtra Dharma.
- 3) Critically examine the Village administration in Maratha period.
- 4) Examine the position of women in the Maratha society.
- 5) Explain the importance of Ashta Pradhan Mandal in Maratha period.
- 6) Critically examine the nature of Watandari and ari system under the Marathas.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

- 1) State the importance of Archival Sources for understanding Maratha history.
- 2) Evaluate the regime of Chhatrapati Shivaji as a popular ruler of the masses.
- 3) Describe the social relevance of the Bhakti Movement and Sufism for the writing a Maratha history.
- 4) Examine the Judicial system of the Marathas.
- 5) Explain the Military system of the Marathas.
- 6) Examine the nature of the Trade and Commerce under Marathas.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- १) मराठ्यांच्या इतिहासलेखनासाठी पुरातत्व शास्त्रीय आणि वाङ्मयीन साधनांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- २) 'महाराष्ट्र धर्म' ही संकल्पना सविस्तर विशद करा.
- ३) मराठा कालखंडातील ग्रामीण प्रशासनाचे टीकात्मक मूल्यमापन करा.
- ४) मराठे कालीन समाजातील स्त्रियांचे स्थान विशद करा.
- ५) मराठेकालीन अष्टप्रधान मंडळाचे महत्त्व विशद करा.
- ६) मराठे कालीन वतनदारी व्यवस्थेचे टीकात्मक परीक्षण करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

- १) मराठ्यांच्या इतिहासलेखनासाठी पुराभिलेखगटातील साधनांचे महत्त्व विशद करा.
- २) जनसामान्यांचा लोकप्रिय नेता म्हणून छत्रपती शिवाजीच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.
- ३) मराठ्यांच्या इतिहास लेखनासाठी भक्ति चळवळ आणि सुफी पंथ यांचा सामाजिक दृष्ट्या विचार करणे का आवश्यक आहे?
- ४) मराठ्यांच्या न्याय व्यवस्थेचे परीक्षण करा.
- ५) मराठेकालीन लष्करी पद्धती बद्दल माहिती लिहा.
- ६) मराठेकालीन व्यापार-उदिमाचे स्वरूप स्पष्ट करा.